

החכמה בטווית העזים

ספר שמות פרק לה

(כ) ויצאו כל עזת בני ישראל מלפני משה: (כא) ויבאו כל איש אשר נושא לבו וכל איש נושא רוחו את הביאו את תרומת ידך למלאת אهل מועד וכל עבדתו לאבדתך והקדש: (כב) ויבאו האנשים על הנשים כל נדיב לב הביאו חיה וצרים וטבעת וכומץ כל צב זקב וכל איש אשר הניף תונפת זקב לידיך: (כג) וכל איש אשר נמצא את תכלת וארגמן ותולעת שני ושען ועזים וערלה אלים מאדים וערת תחשים הביאו: (כד) כל מרים תרומת כסף אנחת הביאו את תרומת ידך וכל איש אשר נמצא את עצי שיטים לכל מלאתה העבה הביאו: (כה) וכל הנשים אשר נשל לא בן אתנה בחכמה טו ואת העדים את הארגן את תולעת שני ואת השני: (כו) וכל הנשים אשר נשל לא בן אתנה בחכמה טו ואת העדים והנשאים הביאו את אבני השם ואת אבני המלאים לאפוד ולחשן: (כז) והנשאים הביאו את תולעת השני ואת השני:

רש"י פרק לה פסוק כו - (כו) טו את העדים - היא הייתה אמונה יתרה שמעל גבי העדים טוין אותן:

ספר שמות פרק כו - (א) ואת המשקן תעשה עשר יריעת שיש משקר תכלת וארגמן ותולעת שני
קרבים מעשה חשב תעשה אתם:

רש"י על שמות פרק כו פסוק א - קרבים מעשה חשוב - קרבים היו מצויין בהם בארכיגן ולא ברקימה שהוא מעשה מחת אלא בארכיגא בשני כתלים פרצוף א' מכאן ופרצוף א' מכאן ארוי מצד זה ונשר מצד זה

ספר שמות פרק כו - (ז) ועשית יריעת עדים לאهل על המשקן עשתית עשרה יריעת תעשה אתם:

ספרנו פרק לה פסוק כו - טו את העדים - מעל העדים, כדביריהם ז"ל למען היה בטווי זהר נסוף, כי בהרבה מהפושטים ימעט קצת מטוב איכותם כאשר יעקרו מקום גדולם, כמו שיקרה בדברים ובקאסיא"ה ובחלב ובזולתם:

תפארת יהונתן לר' אייבשיץ

וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טו ואת העדים. פ"ר רש"י שמעל העדים טו ונראה הטעם כי כל הנשים נתאו לארוג לצורך המקדש ולא ימלט בששים רבו שלא היה נשים שלא היו נחות וכל המלאכה היה בבוקר ולא היה עת להטהרה לכך טו מעל העדים במחובר לבعلي חי ואינו מקבל טומאה:

משך חכמה שמות פרק לה פסוק כה

(כה) וכל איש חכמת לב בידיה טו, וכל הנשים כו' טו את העדים - מה דבתכלת וארגמן כו' כתוב בלשון ייחיד וכן כתיב לשון רבים, משום דעת העדים טו גם מנות טו על העדים וכదامر בשבת (דע): ובעל חיים אינם מקבלים טומאה, אבל בתכלת שמקבל טומאה טו רק טהורותין לנ' אמר בלשון יחיד שכל איש טהורה טו תכלת וארגמן ודוז"ק.

מסכת שבת דף צט

תנו רבנן יריעות התחרונות של תכלת ושל ארגמן ושל תולעת שני ושל שיש ועליונות של מעשה עדים וגדרולה חכמה שנאמרה בעליונות יותר ממה שנאמרה בתחרונות דאיילו בתחרונות כתיב וכל איש חכמת לב בידיה טו ואילו בעליונות כתיב וכל הנשים אשר נשא לבן אתנה בחכמה טו ואת העדים ותניא משום רב' נהמיה שטופ בעדים וטווי מן העדים:

עין איה שבת פרק אחד עשר פיסקה כב

מתאים הם הפרטיהם של תכנית המשקן לכללות העולם, לצורך החומרית וביתור הרוחנית, גדול יום שהוקם בו המשקן ביום שנבראו בו שמיים וארץ. ומתקיימות הן צורות של היריעות המכוסות אשר על המשקן לצורות החככות העליונות. החככות הלא מתחלקות הנה לשתיים: הכללית, החכמה העיונית המופשטת והחכמה המעשית. החכמה העיונית, גווני השכל מAIRIM בה בתגלות ובבהירות, צבעי

הציורים הרוחניים ניכרים ובולטים בהרבה, היא החכמה הפנימית העוסקה בכל קודש עליון ופנימי, שנגדם הן מכונות היריעות התחתונות בגוניהן הבולטים של תכלת וארגמן של תולעת שן ושל שש, אמן פשיטה היא לכארה החכמה המעשית, העומדת להיות כמו מסה ושומר על הדיעות הבלתיוות בחכמה הנסתרת הפנימית.

אבל המראה זהה של הפשיטות אינו "א" לפניהם מהרא מבחן, אבל באמת עמוק הוא ייסוד של אור החכמה המעשית. הופעות חדשות רוחניות ישן שהן יכולות להגלוות ע"י אור הנבואה ורוח הקודש שבישראל, מה שאין כן ייסוד המעשית, תורה של מעשים ומצוות חיוביות לדורות, אי אפשר לעולם להמסר לכל נביא וחוזה "א" לאוטו ציר אמונה, אשר לא קם ממשה עבד ד', אשר ידעו ד' פנים אל פנים. ובזה נאמר גדולה חכמה שנאמרה בעליונות, החזניות, הנראות והמגליות, השומרות לכארה רק על הפנימיות התחתונות.

והחכמה המעשית נבעת היא, עם כל היotta לכארה מוכרת רק בתור שומרת את הדיעות המכוסות, מיסוד הגנוֹד יותר עליון, מיסוד חכמה שלמעלה, גבוהה מעל כל גביה.

מסכת ברכות דף י - בימים ההם חלה חזקיהו למות ויבא אליו ישעיהו בן אמוץ הנביא ויאמר אליו כי אמר ה' צו לביתך כי מת אתה ולא תחיה וגוי מיי כי מת אתה ולא תחיה מות אתה בעולם הזה ולא תחיה לעולם הבא אמר להי מיי יכול האי אמר להי משום דלא עסקת בפריה ורביה אמר להי משום דחצאי לי בrhoח הקדש דנפקי מינאי בנין שלא מעלה אמר להי בהדי כבשי דרhomme לא מה לך מיי דמקדמת איבעי לך למעבד ומה דניחאה קמיה קודשא בריך הוא לעבד אמר להי השטא הב לי ברתך אפשר דגרמא צוטא דידי ודידך ונפקי מנאוי בנין דמעלו אמר להי כבר נגזרה עלייך גזירה אמר להי בן אמוץ כליה נבוארך וצא לך מקובלני מבית אבי אבא אפילו הרבה חדה מונחת על צוארו של אדם אל ימנע עצמו מן הרחמים

ספר נפש החיים שער א פרק כב

ושבאה משה והורידה לארץ לא בשמיים היא. ולביל יתחכם האדם הגדול שהשגתנו מרובה. לומר אני הרואה סוד וטעמי המצות בכחות וועלמות בעליונות שראו לי לפי שורש נשמתי או למי מי לפי שורשו לעבורו ח"ז על איזה מצוה. או לדחות שם פרט מפרט המשעה לשועתה במאגרעת אף דקדוק אחד מד"ס. או לשנות זמנה ח"ז. ולזה סיימה התורה ולא קם נביא ממשה. וכמו שלמדו ז"ל אלה המצות שאין נביא רשי לחדש דבר מעטה וכמו שסמכה התורה (דברים י"ג) את כל הדבר אשר אני מצה כי לא תוסיף עלי ולא תגרע ממנו וגוי.

כי טעמי מצות עד תכליות לא נתגלו עדין לשום אדם בעולם אף למשרע"ה. רק לאדרה"ר קודם החטא. כי התווה"ק יצא להלמעלה ראש מעלה כל ההשגות. ואיך אפשר שייא הדבר מסור להשגת האדם לשנות מהלכתם וסדר זמנה עפ"י רוחב דעתם והשגתם. כמו שהשיבו ישעיה לחזקיה בהדי כבשי דרhomme לא מה לך לך מאי דמקדמת איבעי לך למעבד ומה דניחאה קמי קב"ה להעbid:

אננו אין לנו אלא לשמר ולעשות ככל הכתוב בתוה"ק שבכתב ובע"פ ככל משפטם וחיקותם ובזמןם ופרטיהם ודקדוקיהם בלי נתות מהם נתיה כל דהו. וכשיקיימם איש ישראל כראוי. אף אם לא יcoin וגם לא ידע כלל טעמי המצות וסודות כוונתם. עכ"ז נתקיימן המצות ויתוקנו על ידיהם העולמות ויתרבה בהם קדושה ואור בכל מצוה לפי שעתה ומקורה ועיננה. ווין עוז לאלקים ית"ש. שכן קבוע הברוא ית"ש טבעם של העולמות שיתנהגו ע"י מעשי האדם. וכל מצוה היא העולה עצמה לפועל פעולתה המיעוד לה: אמן העיר בכל המצות לעיכובא הוא פרט המשעה שבhem:

Maharsh"א שבת דף צט - ואמר עוד על כונה זו שהיו יריעות זו ע"ג זו כמו השמיים ושמי השמיים וגדולה חכמה כו' כמ"ש בשמיים מה רבו מעשר ה' ומשים בהו כולם בחכמה עשית וגוי. אלא שאמר גדולה חכמה שנאמר בעליונים כו' דההינו דומיא דשמי שמיים דשם חכמה בעליונים דאל בעליונות כתיב בחכמה טו אט העדים כו' דההינו מן העדים ע"ש הטהרה גמורה שהיא טויב בב"ח דלא שיר טומאה כלל מחיים משא"כ יריעות התחתונות של תכלת כו' דהוה שיר במשיהם בתלוש טומאה וק"ל:

ההינו דומיא דשמי שמיים דשם חכמה עשית וגוי. לא שיר טומאה כלל מחיים משא"כ יריעות התחתונות של תכלת כו' דהוה שיר במשיהם בתלוש טומאה וק"ל: